

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๓/๒๕๔๘

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคชาติพัฒนาเพื่อรวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓ สรุปได้ว่า ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ วันอังคารที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ของพรรคชาติพัฒนา ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง และในคราวประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ วันอังคารที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ของพรรคไทยรักไทย ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลัก และหัวหน้าพรรคชาติพัฒนาและหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคดังกล่าวต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้รับคำร้องไว้พิจารณาและวินิจฉัย และแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบพร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคชาติพัฒนาและพรรคไทยรักไทยเพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

หัวหน้าพรรคชาติพัฒนายื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า พรรคชาติพัฒนาได้จัดประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘

ที่ประชุมมีมติเสียงข้างมากเห็นชอบให้ยุบพรรคชาติพัฒนาารวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ พรรคชาติพัฒนาจึงไม่ขอคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด

หัวหน้าพรรคไทยรักไทยยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า พรรคไทยรักไทยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาเพื่อรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยมีพรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมือง ทั้งนี้ ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ของพรรคไทยรักไทย

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคชาติพัฒนาและหัวหน้าพรรคไทยรักไทย มีเพียงพอในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ มีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคชาติพัฒนา เพื่อรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลักตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๗๑ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕

หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๗๓ “ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคชาติพัฒนา ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมมีมติด้วยเสียงข้างมากเห็นชอบให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง และในคราวประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคไทยรักไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลัก และหัวหน้าพรรคชาติพัฒนา และหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคดังกล่าวต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ รวมทั้งหัวหน้าพรรคชาติพัฒนา และหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้แจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าไม่คัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่ประการใด ขอให้จริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองซึ่งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงฟังได้ว่า พรรคชาติพัฒนาและพรรคไทยรักไทยมีมติให้ยุบพรรคชาติพัฒนาไปรวมกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมืองโดยพรรคชาติพัฒนาได้รับความเห็นชอบด้วยมติเสียงข้างมากให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทย และพรรคไทยรักไทยมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบ

ให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทย และหัวหน้าพรรคชาติพัฒนา และหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ แล้ว จึงมีเหตุให้ยุบพรรคชาติพัฒนาได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงให้ยุบพรรคชาติพัฒนา

นายสุธี สุทธิสมบุรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ